

Brusel 18. května 2018
(OR. en)

9069/18
ADD 1

Interinstitucionální spis:
2018/0146 (NLE)

AVIATION 70
CHINE 1
RELEX 426

NÁVRH

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generálního tajemníka Evropské komise
Datum přijetí:	17. května 2018
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2018) 294 final - ANNEX 1
Předmět:	Příloha návrhu ROZHODNUTÍ RADY o podpisu Dohody mezi Evropskou unií a vládou Čínské lidové republiky o některých aspektech

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2018) 294 final - ANNEX 1.

Příloha: COM(2018) 294 final - ANNEX 1

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 17.5.2018 COM(2018) 294 final ANNEX 1

PŘÍLOHA

návrhu rozhodnutí Rady

**o podpisu Dohody mezi Evropskou unií a vládou Čínské lidové republiky o některých
aspektech leteckých služeb jménem Unie**

NÁVRH

DOHODA

**mezi Evropskou unií a vládou Čínské lidové republiky o
některých aspektech leteckých služeb**

EVROPSKÁ UNIE

na jedné straně a

VLÁDA ČÍNSKÉ LIDOVÉ REPUBLIKY

na straně druhé

(dále jen „strany“),

BEROUCÉ NA VĚDOMÍ, že Evropský soudní dvůr shledal, že některá ustanovení dvoustranných dohod uzavřených několika členskými státy se třetími zeměmi nejsou slučitelná s právem Evropské unie,

BEROUCÉ NA VĚDOMÍ, že mezi některými členskými státy Evropské unie a vládou Čínské lidové republiky byla uzavřena řada dvoustranných dohod o leteckých službách, které obsahují podobná ustanovení, a že členské státy mají povinnost učinit všechna vhodná opatření, aby byly odstraněny neslučitelnosti těchto dohod se Smlouvou o EU,

BEROUCÉ NA VĚDOMÍ, že Evropská unie má výlučnou pravomoc ohledně řady aspektů, které mohou být obsaženy ve dvoustranných dohodách o leteckých službách uzavřených mezi členskými státy Evropské unie a třetími zeměmi,

BEROUCÉ NA VĚDOMÍ, že podle práva Evropské unie mají letečtí dopravci Evropské unie usazení v členském státě právo na nediskriminační přístup k poskytování leteckých služeb mezi členskými státy Evropské unie a třetími zeměmi,

S OHLEDEM na dohody mezi Evropskou unií a některými třetími zeměmi, podle nichž mají státní příslušníci těchto třetích zemí možnost získat vlastnický podíl v leteckých dopravcích, kterým byla udělena licence v souladu s právem Evropské unie,

UZNÁVAJÍCE, že soulad mezi právem Evropské unie a ustanoveními dvoustranných dohod o leteckých službách uzavřených mezi členskými státy Evropské unie a vládou Čínské lidové republiky poskytne řádný právní základ pro letecké služby mezi Evropskou unií a Čínou a zachová návaznost těchto leteckých služeb,

UZNÁVAJÍCE, že pokud členský stát určil leteckého dopravce, nad nímž regulační kontrolu v oblasti dohledu nad bezpečností vykonává a udržuje jiný členský stát Evropské unie, práva Čínské lidové republiky podle bezpečnostních ustanovení dohody mezi členským státem,

který leteckého dopravce určil, a Čínskou lidovou republikou se uplatňují stejným způsobem ve vztahu k uvedenému jinému členskému státu,

BEROUCÉ NA VĚDOMÍ, že záměrem Evropské unie v rámci této dohody není zvýšit celkový objem letecké dopravy mezi Evropskou unií a Čínskou lidovou republikou, ovlivnit rovnováhu mezi leteckými dopravci Evropské unie a leteckými dopravci Čínské lidové republiky, ani to, aby tato dohoda měla přednost před výkladem ustanovení stávajících dvoustranných dohod o leteckých službách, které se týkají provozních práv,

POTVRZUJÍCE své záměry, že uznání práva na usazování a přijetí zásady určení EU nemají být zamýšleny nebo vykládány tak, aby umožňovaly obcházení a nezabránilo by odmítnutí přepravních práv v případě obcházení,

SE DOHODLY TAKTO:

ČLÁNEK 1

Obecná ustanovení

1. Pro účely této dohody se „členskými státy“ rozumějí členské státy Evropské unie; „smlouvami EU“ se rozumí Smlouva o Evropské unii a Smlouva o fungování Evropské unie.
2. Ve všech dohodách uvedených v příloze 1 se odkazy na státní příslušníky členského státu, který je stranou dané dohody, považují za odkazy na státní příslušníky členských států Evropské unie.
3. Ve všech dohodách uvedených v příloze 1 se odkazy na letecké dopravce nebo letecké společnosti členského státu, který je stranou dané dohody, považují za odkazy na letecké dopravce nebo letecké společnosti určené daným členským státem.
4. Přepravní práva se nadále budou udělovat prostřednictvím dvoustranných ujednání mezi Čínskou lidovou republikou a každým jednotlivým členským státem.

ČLÁNEK 2

Určení leteckého dopravce, oprávnění a povolení, odmítnutí, zrušení, pozastavení nebo omezení oprávnění či povolení

1. Ustanovení odstavců 2 a 3 tohoto článku nahrazují v tomto pořadí odpovídající ustanovení článků uvedených v písmenech a) a b) přílohy 2 ohledně určení leteckého dopravce dotčeným členským státem, jeho oprávnění a povolení udělených Čínskou lidovou republikou a odmítnutí, zrušení, pozastavení nebo omezení oprávnění či povolení udělených leteckému dopravci.
2. Po obdržení určení provedeného členským státem udělí Čína odpovídající oprávnění a povolení s minimálním procesním zpožděním za předpokladu, že:

- i. letecký dopravce je podle smluv EU a v souladu s právními a správními předpisy o usazování členského státu, který provedl určení, usazen na území členského státu, který provedl určení, a má platnou provozní licenci v souladu s právem Evropské unie a
- ii. členský stát odpovědný za vydání osvědčení leteckého provozovatele leteckému dopravci nad ním vykonává a udržuje faktickou regulační kontrolu a v určení je zřetelně označen příslušný letecký úřad a
- iii. letecký dopravce má své hlavní sídlo na území členského státu, od něhož obdržel platnou provozní licenci, a
- iv. letecký dopravce je vlastněn přímo nebo prostřednictvím většinového vlastnického podílu a fakticky kontrolován členskými státy a/nebo státními příslušníky členských států a/nebo jinými státy uvedenými v příloze 3 a/nebo státními příslušníky těchto jiných států.

3. Čínská lidová republika může odmítnout, zrušit, pozastavit nebo omezit oprávnění či povolení leteckého dopravce určeného členským státem v případech, kdy:

- i. letecký dopravce není podle smluv EU usazen na území členského státu, který provedl určení, nebo nemá platnou provozní licenci v souladu s právem Evropské unie nebo
- ii. členský stát odpovědný za vydání osvědčení leteckého provozovatele leteckému dopravci nad ním nevykonává ani neudrží faktickou regulační kontrolu nebo v určení není zřetelně označen příslušný letecký úřad nebo
- iii. letecký dopravce nemá své hlavní sídlo na území členského státu, od něhož obdržel svou provozní licenci, nebo
- iv. letecký dopravce není vlastněn přímo nebo prostřednictvím většinového vlastnického podílu nebo fakticky kontrolován členskými státy a/nebo státními příslušníky členských států a/nebo jinými státy uvedenými v příloze 3 a/nebo státními příslušníky těchto jiných států nebo
- v. letecký dopravce je již oprávněn k provozu na základě dvoustranné dohody mezi Čínskou lidovou republikou a jiným členským státem a vykonáváním přepravních práv podle této dohody na trati, která zahrnuje místo v tomto jiném členském státě, včetně provozování služby, která je přímou službou nebo je jako přímá služba uváděna na trh, by letecký dopravce obcházel omezení třetí, čtvrté nebo páté svobody přepravních práv uložená touto jinou dohodou nebo
- vi. letecký dopravce je držitelem osvědčení leteckého provozovatele vydaného členským státem, s nímž Čínská lidová republika nemá dvoustrannou dohodu o leteckých službách a uvedený členský stát odepřel přepravní práva Čínské lidové republiky.

4. Práva a povinnosti podle tohoto článku nesmí být vykonávány způsobem, který by představoval diskriminaci mezi leteckými dopravci Evropské unie na základě státní příslušnosti.

ČLÁNEK 3

Bezpečnost

1. Ustanoveními odstavce 2 tohoto článku se doplňují odpovídající ustanovení článků uvedených v příloze 2 písmenu c).

2. Pokud členský stát určil leteckého dopravce, nad nímž regulační kontrolu vykonává a udržuje jiný členský stát, potom práva Čínské lidové republiky podle bezpečnostních ustanovení dohody mezi členským státem, který určil leteckého dopravce, a Čínskou lidovou republikou platí stejným způsobem, pokud jde o přijímání, vykonávání nebo udržování bezpečnostních standardů tímto jiným členským státem a pokud jde o provozní schválení tohoto leteckého dopravce.

ČLÁNEK 4

Slučitelnost s pravidly hospodářské soutěže

1. Dvoustrannými dohodami o leteckých službách uzavřenými mezi členskými státy a Čínskou lidovou republikou nejsou dotčena pravidla stran o hospodářské soutěži.
2. Ustanovení uvedená v příloze 2 písmenu d) se zrušují a pozbývají účinku.

ČLÁNEK 5

Přílohy dohody

Přílohy této dohody tvoří její nedílnou součást.

ČLÁNEK 6

Vstup v platnost

1. Strany si diplomatickou cestou vzájemně písemně oznámí, že byly dokončeny jejich příslušné vnitřní postupy nezbytné pro vstup dohody v platnost. Tato dohoda vstupuje v platnost dnem posledního oznámení.
2. Tato dohoda se použije na dohody a ujednání uvedené v příloze 1, které jsou v platnosti.

ČLÁNEK 7

Přezkum, revize nebo změna

1. Provádění této dohody strany sledují a pravidelně podrobují přezkumu. V těchto přezkumech se zejména posuzují veškeré nepředvídané negativní účinky dohody vnímané kteroukoli stranou.
2. Na žádost kterékoli strany vedou strany konzultace za účelem projednání vhodné reakce na nepředvídané účinky uvedené v odstavci 1.
3. Strany mohou po vzájemné dohodě tuto dohodu kdykoli přezkoumat, revidovat nebo změnit.

ČLÁNEK 8

Ukončení

1. V případě, že dojde k ukončení platnosti některé z dohod uvedených v příloze 1, skončí současně platnost všech ustanovení této dohody, která se příslušné dohody uvedené v příloze 1 týkají.
2. V případě, že dojde k ukončení platnosti všech dohod uvedených v příloze 1, skončí současně platnost této dohody.

NA DŮKAZ ČEHOŽ připojili níže podepsaní řádně zplnomocnění zástupci k této dohodě své podpisy.

V [...] ve dvou prvořisech dne [...] v jazyce anglickém, bulharském, českém, dánském, estonském, finském, francouzském, chorvatském, italském, litevském, lotyšském, maďarském, maltském, německém, nizozemském, polském, portugalském, rumunském, řeckém, slovenském, slovinském, španělském, švédském a čínském.

ZA EVROPSKOU UNII:

ZA VLÁDU ČÍNSKÉ LIDOVÉ REPUBLIKY:

PŘÍLOHA 1

Seznam dohod, na které se odkazuje v článku 1 této dohody

a) Dohody a jiná ujednání mezi Čínskou lidovou republikou a členskými státy Evropské unie o leteckých službách, ve znění případných doplňků nebo změn, které byly k datu podpisu této dohody uzavřeny, podepsány nebo parafovány:

- Dohoda mezi **rakouskou spolkovou vládou a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, podepsaná v Pekingu dne 12. září 1985 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Rakousko“),
- Dohoda mezi **vládou Belgického království a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, podepsaná v Pekingu dne 20. dubna 1975 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Belgie“),
- Dohoda mezi **vládou Bulharské republiky a vládou Čínské lidové republiky** o letecké dopravě, podepsaná v Pekingu dne 21. června 1993 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Bulharsko“),
- Dohoda mezi **vládou Chorvatské republiky a vládou Čínské lidové republiky** o leteckých službách, podepsaná v Záhřebu dne 20. června 2009 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Chorvatsko“),
- Dohoda mezi **vládou Kyperské republiky a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, parafovaná dne 5. dubna 2000 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Kypr“),
- Dohoda mezi vládou **Československé socialistické republiky a vládou Čínské lidové republiky** o letecké dopravě, podepsaná v Pekingu dne 25. května 1988; Česká republika prohlásila, že se cítí ustanoveními této dohody vázána (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Česká republika“),
- Dohoda mezi **vládou Dánského království a vládou Čínské lidové republiky** o leteckých službách, parafovaná dne 12. března 2010 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Chorvatsko“),
- Dohoda mezi **vládou Estonské republiky a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, podepsaná v Tallinu dne 1. března 1999 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Estonsko“),
- Dohoda mezi **vládou Finské republiky a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, podepsaná v Pekingu dne 2. října 1975 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Finsko“),
- Dohoda mezi **vládou Francouzské republiky a vládou Čínské lidové republiky** „*relatif aux communications aériennes*“ (o letecké dopravě), podepsaná v Paříži dne 1. června 1966 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Francie“),
- Dohoda mezi **vládou Spolkové republiky Německo a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, podepsaná v Pekingu dne 31. října 1975, ve znění protokolu, kterým se mění dohoda o civilní letecké dopravě mezi vládou Spolkové republiky Německo a vládou Čínské lidové republiky, podepsaný v Pekingu dne 11. prosince 1995 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Německo“), - Dohoda mezi **vládou Řeckého království a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, podepsaná v Pekingu dne 23. května 1973 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Řecko“),
- Dohoda mezi **vládou Maďarské republiky a vládou Čínské lidové republiky** o letecké dopravě, podepsaná v Budapešti dne 15. září 1993 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Maďarsko“),

- Dohoda mezi **vládou Irska a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, podepsaná v Pekingu dne 14. září 1998 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Irsko“),
- Dohoda mezi **vládou Italské republiky a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, podepsaná v Pekingu dne 8. ledna 1973 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Itálie“),
- Dohoda mezi **vládou Lotyšské republiky a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, podepsaná v Rize dne 4. března 1999 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Lotyško“),
- Dohoda mezi **vládou Lucemburského velkovévodství a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, podepsaná v Pekingu dne 18. listopadu 2002 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Lucembursko“),
- Dohoda mezi **vládou Republiky Malta a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, podepsaná v Pekingu dne 1. září 1997 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Malta“),
- Dohoda mezi **vládou Nizozemského království a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, podepsaná v Pekingu dne 23. května 1996 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Nizozemsko“),
- Dohoda mezi **vládou Polské lidové republiky a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, podepsaná v Pekingu dne 20. března 1986 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Polsko“),
- Dohoda mezi **vládou Portugalské republiky a vládou Čínské lidové republiky** o letecké dopravě, parafovaná dne 26. března 1999 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Portugalsko“),
- Dohoda mezi **vládou Rumunské socialistické republiky a vládou Čínské lidové republiky** o civilní letecké dopravě, podepsaná v Bukurešti dne 6. dubna 1972 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Rumunsko“),
- Dohoda mezi **vládou Slovenské republiky a vládou Čínské lidové republiky** o leteckých službách, parafovaná dne 12. srpna 2010 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Slovensko“),
- Dohoda mezi vládou Socialistické federativní republiky Jugoslávie a vládou Čínské lidové republiky o civilní letecké dopravě, podepsaná v Bělehradě dne 14. dubna 1972; dohoda je nadále účinná mezi Čínou a Slovinskem (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Slovinsko“),
- Dohoda mezi **vládou Španělského království a vládou Čínské lidové republiky**, podepsaná v Pekingu dne 19. června 1978 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Španělsko“),
- Dohoda mezi **vládou Švédského království a vládou Čínské lidové republiky** o leteckých službách, parafovaná dne 12. března 2010 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Švédsko“),
- Dohoda mezi **vládou Spojeného království Velké Británie a Severního Irska a vládou Čínské lidové republiky** o leteckých službách, parafovaná dne 14. dubna 2011 (v příloze 2 jen „dohoda Čína-Spojené království“).

Seznam článků dohod uvedených v příloze 1, na které se odkazuje v člancích 2 až 4 této dohody

a) Určení členským státem:

- článek 3 dohody Čína-Rakousko,
- článek 3 dohody Čína-Belgie,
- článek 3 dohody Čína-Bulharsko,
- článek 3 dohody Čína-Chorvatsko,
- článek 3 dohody Čína-Kypr,
- článek 3 dohody Čína-Česká republika,
- článek 3 dohody Čína-Dánsko,
- článek 3 dohody Čína-Estonsko,
- článek 2 dohody Čína-Finsko,
- článek 2 dohody Čína-Francie,
- čl. 2 odst. 2 dohody Čína-Německo,
- článek 3 dohody Čína-Řecko,
- článek 3 dohody Čína-Maďarsko,
- článek 3 dohody Čína-Irsko,
- článek III dohody Čína-Itálie,
- článek 3 dohody Čína-Lotyšsko,
- článek 3 dohody Čína-Lucembursko,
- článek 3 dohody Čína-Malta,
- článek 3 dohody Čína-Nizozemsko,
- článek 3 dohody Čína-Polsko,
- článek 3 dohody Čína-Portugalsko,
- článek 2 dohody Čína-Rumunsko,
- článek 3 dohody Čína-Slovensko,
- článek 2 dohody Čína-Slovinsko,
- článek 2 dohody Čína-Španělsko,
- článek 3 dohody Čína-Švédsko,
- článek 4 dohody Čína-Spojené království.

b) Odmítnutí, zrušení, pozastavení nebo omezení oprávnění nebo povolení:

- článek 4 dohody Čína-Rakousko,
- článek 4 dohody Čína-Belgie,
- článek 4 dohody Čína-Bulharsko,
- článek 4 dohody Čína-Chorvatsko,
- článek 4 dohody Čína-Kypr,
- článek 4 dohody Čína-Česká republika,
- článek 4 dohody Čína-Dánsko,
- článek 4 dohody Čína-Estonsko,
- článek 3 dohody Čína-Finsko,
- článek 15 dohody Čína-Francie,
- čl. 3 odst. 1 písm. a) dohody Čína-Německo,
- článek 4 dohody Čína-Řecko,
- článek 4 dohody Čína-Maďarsko,
- článek 4 dohody Čína-Irsko,
- článek III dohody Čína-Itálie,
- článek 4 dohody Čína-Lotyšsko,
- článek 4 dohody Čína-Lucembursko,
- článek 4 dohody Čína-Malta,
- článek 4 dohody Čína-Nizozemsko,
- článek 4 dohody Čína-Polsko,
- článek 4 dohody Čína-Portugalsko,
- článek 2 dohody Čína-Rumunsko,
- článek 4 dohody Čína-Slovensko,
- článek 3 dohody Čína-Slovinsko,
- článek 3 dohody Čína-Španělsko,
- článek 4 dohody Čína-Švédsko, - článek 5 dohody Čína-Spojené království.

c) Bezpečnost:

- článek 15 dohody Čína-Chorvatsko,
- článek 13 dohody Čína-Dánsko,
- článek 17 dohody Čína-Maďarsko,
- článek XIa dohody Čína-Itálie,
- článek 6 dohody Čína-Lucembursko,

- článek 15 dohody Čína-Portugalsko,
- článek 8 dohody Čína-Slovensko, - příloha 3 memoranda o porozumění Čína-Španělsko, sjednaného v Pekingu dne 26. listopadu 2004,
- článek 13 dohody Čína-Švédsko,
- článek 10 dohody Čína-Spojené království.

d) Slučitelnost s pravidly hospodářské soutěže

- čl. 12 odst. 2 a čl. 14 odst. 2 až 4 dohody Čína-Bulharsko,
- čl. 9 odst. 2 až 4 dohody Čína-Kypr,
- čl. 10 odst. 2 a čl. 12 odst. 2 až 4 dohody Čína-Česká republika,
- čl. 8 odst. 2 až 4 dohody Čína-Estonsko,
- čl. 7 odst. 3 a čl. 8 odst. 2 až 6 dohody Čína-Finsko, - v případě dohody Čína-Francie:
 - o čl. 5 odst. 1 poslední věta a čl. 5 odst. 2 a 3,
 - o čl. 3 odst. 1 první dvě věty, čl. 3 odst. 2 první věta a čl. 3 odst. 2 písm. B),
 - o slova „v měnách dohodnutých mezi určenými leteckými podniky obou smluvních stran“ v článku 12, pozměněná na základě výměny diplomatických nót ze dne 15. a 22. září 1966,
 - o článek 16, pozměněný na základě výměny diplomatických nót ze dne 27. července a 7. září 1973,
 - o odst. II bod 2 druhý pododstavec výměny diplomatických nót ze dne 19. ledna a 11. března 1991 (který začíná slovy „Provozní podmínky těchto služeb krom toho...“),
- v případě dohody Čína-Německo: o čl. 7 odst. 3 první věta a slova „je-li tak dohodnuto“ v čl. 7 odst. 3 druhé větě, o čl. 8 odst. 2 první věta a slovo „takovéto“ v čl. 8 odst. 2 druhé větě, o slova „je-li tak dohodnuto“ v čl. 8 odst. 3, o slova „Nelze-li podle odstavce 2 tohoto článku dohodnout tarif, nebo“ a slova „dohodnuto podle ustanovení odstavce 2“ v čl. 8 odst. 4,
- čl. 10 odst. 2 a čl. 11 odst. 2 až 5 dohody Čína-Řecko,
- čl. 10 odst. 2 až 4 dohody Čína-Maďarsko,
- čl. 8 odst. 2 až 4 dohody Čína-Lotyšsko,
- čl. 11 odst. 2 až 4 dohody Čína-Lucembursko,
- čl. 12 odst. 2 písm. a) až b) dohody Čína-Malta,
- čl. 8 odst. 2 až 4 dohody Čína-Nizozemsko,
- čl. 10 odst. 2 a čl. 12 odst. 2 až 4 dohody Čína-Polsko,
- čl. 17 odst. 2 až 5 dohody Čína-Portugalsko,

- čl. 4 odst. 2 až 3 dohody Čína-Slovinsko,
- čl. 7 odst. 3 a čl. 8 odst. 2 až 6 dohody Čína-Španělsko.

PŘÍLOHA 3

Seznam jiných států, na které se odkazuje v článku 2 této dohody

- a) Islandská republika** (v rámci Dohody o Evropském hospodářském prostoru);
- b) Lichtenštejnské knížectví** (v rámci Dohody o Evropském hospodářském prostoru);
- c) Norské království** (v rámci Dohody o Evropském hospodářském prostoru);
- d) Švýcarská konfederace** (v rámci Dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o letecké dopravě).